

Előfizetési árak:

Égész évre 10.— Ft
Félévre 6.—
Negyedévre 3.60
Egy hére 1.—
Egyes szám 4 Kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

Kiadóhivatal:

Főpiac, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábon petti
sorokint 6 kr-ával
számítottak.

Az igazságszolgáltatásról.

Debreczen, február 25.

(D.) Hogy mi az az igazságszolgáltatás? Erre a kérdésre feleljen meg alaposan valaki! Ha csak az a gyönyörű palota, melyet Budapesten ennek a büszke eszmének az emberi önteltség emelt, meg nem felel. Mert hiszen abban van az igazságszolgáltatás legnagyobb bölcsessége a legfelsőbb bíróság, amelyen túl már csak az Istenhez van felebbezés: mert akit ez megkötöz, az meg van kötözve, akit feloldoz, az föl van oldozva e földön. De hogy igazságosan-e? Ki merne arra rá esküdni!

Nos hát többet ne kívánjunk, mint amennyi az embertől, a büszke embertől telik, aki önmagában véli fölhalálhatni a mindenséget: pedig ha a gyarlósági bizonyítvány kell? Itt az igazságszolgáltatás, az megadja!

Ugyan kérdezzük meg az ügyvédek, pedig ezek már csak értenek hozzá: hogy vannak az igazságszolgáltatással megelégedve? Avagy kérdezzük meg a feleket. Nem csak most, hanem a világ kezdete óta. Nem csak nálunk, hanem az egész világon!

Mert mióta a világ világ, úgy változik a törvény mint a divat. Hát hol lenne a bizonyosság, a pozitívitás? Hiszen az igazság örök

és változhatatlan! Hát miért nem az, az igazságszolgáltatás is? Mert változnak a körülmények és változnak a fogalmak? De hát a körülmények és a fogalmak képezik az igazságot? Nem az az igazság ma is, ami volt Adám apánk idejében? Változtathat azon a körülmény? Változtathat azon a fogalom? Soha! Az igazságon soha, hanem az emberen és az emberi felfogáson igen. És mert ez egyre másra változik, ugyan az Isten szerelmére: hát mikor volt az igazságszolgáltatás az igazság és nem az emberi felfogás folyamánya?

Hány büncselekmény van most olyan, ami a régiek előtt nem volt az és hány nem az ami a régiek előtt az volt. Csak a boszorkány és a vallási pereket nézzük. Csak a beszámítható, vagy a be nem számítható állapotokat és az enyhítő körülményeket nézzük. — Avagy az istenítéleteket, a tűz és víz próbákat, sat. amik ime, a mai felfogás szerint barbár kegyetlenségek valának: mint például a kínzás a kínos vallatás is! Vajjon mit fog mondani egy későbbi kor a mai igazságszolgáltatásról? Nem éppen úgy fölfogja benne találni a barbarizmus nyomát, mint ahogy mi, a régiek igazságszolgáltatásában fölhaláljuk?

Hiszen a spiritisták! (Ne méltóztassanak nevetni; amit mi ki nevetünk ma, az beteljesülhet holnap) mondom, a spiritisták már is azt állítják, hogy a tébolydákban sanyló emberiség két harmada nem örült és hogy lelki behatás által kilehetne őket gyógyítani, ők tudják hogy. De még nem hallgat rájuk az emberiség. Ma még nem! De ki tudja, vajjon nem hallgat-e már holnap? És ha állításuk be talál bizonyulni, akkor esik még csak le igazságszolgáltatásunkról egy borzalmas fátyol, mely alatt ezer és ezer szerencsétlen kinlódott téves fölfogásunk miatt!

De azért semmire se vagyunk oly büszkék, mint igazságszolgáltatásunkra, arra a vak asszonyra, a ki egyik kezében a pallost a másikban mérleget tart, és a pallossal vakon hadonász, a mérleggel vakon osztogatja az igazságot, oda se nézvé a társadalom amaz általános jajgatásának: „Vajjon mikor nyílik ki már az igazság szeme?”

Hát a bizony még soká lesz! Az emberi öntudat ma még gondolni se mer arra, hogy Themis istenasszony szeméről a köteléket le vegye, hogy az szabad szemmel láthassa mindazokat, a mik az ő egise alatt most véghez mennek. A mig vak, addig csak meg van. A nagy dicsekvést és ghisériát

tárvonal, mely a teljes eszeveszettséget a tiszta józan észről elválasztja.

TÁRCZA.

Örültek közt.

— Maurice Montegut-tól. —

Már vagy tizenöt esztendeje mult, még fiatal ember voltam, egyik jóbarátom segédorvos egy elmebeteg intézetben Páris közelében meghívott, hogy töltsék pár napot „közöttük.” Az ajánlat kísértő volt elfogadtam.

Képzelné se tudtam volna vidámabb helyet e szomorú hajléknál. A fehér kőből emelt nagy épületek patkóformában terültek el a százados fákkal beárnyékolt parkban, ahol egy kristálytisza tónak verőfényes kék vize képezett világos foltot a nevelte a pompát és vidámságot. Mikor e menedékhelyre belépünk, az első benyomás közben, mely csupa nyugalom esend és derűtség, önkéntelenül röppen el ajkainkról: „Itt jól esik az élet!” De azután szomorúság fogja el szívünket a gondolatra, hogy e szép hely meghibbant lakói egészen a saját izgatottságuk hatalmában, nem élvezhetik a csendnek ezt a jótéteményét, ennek az áhitatos, háromszor áldott magánynak örömét.

Különösen reggel, kora hajnalban a számtalan madár csattogó danája mellett volt szép a park kékes párkál fölötté; igazi idyllikus hely,

szinte látni véljük, anint az ártatlan szerelmes párok ábrandoznak a fák tövében. De egyszerre szörnyű ordítás hangzik föl az egyik pavillonban és rögtön rá — mint a hogy a tanyai kutyák hangos ugatással válaszolnak egymásnak — mindenünnen örvöngő kiáltozások, tomboló lármá, kétségbeesett üvöltések, reménytelen sikoltozások hatolnak fülünkbe s eszünkbe juttatják, hogy lépéseink alatt átkozott a föld, az alvilági isteneknek van szánva.

És a mint a nap emelkedett, a föld melegedett, az emberi zaj, a felhevült lánzó fejek lármája is növekedett; félelmetesen, folytonosan, szüntelenül rémes hangversenyben olvadtak össze vadállati ordítások, fájdalmas sóhajtások, éles rikácsolások, vérfagyasztó üvöltések, tompa morgások, mindmegannyi nyilvánulásai eszeveszett örvöngő állatok létezésének.

De téltájban, a hőség kábultságában, lassankint minden lecsillapodott, nehéz álomba merültek a ezellák lakói, csak itt-ott hallatszott egy panaszos sóhajtás, elnyomott zokogás, az ajkának értelmetlen motyogása, gondolatnélküli lelkeknek halk zajongása.

Itt éltem nyolcz napig és érdekes ismeretséget kötöttem. Naiv, szüntelenül megújuló csodálkozással vettem észre, milyen kevéssé különböznek a bolondok a bölcsesektől, milyen vékony, lenge a ha-

tárvonal, mely a teljes eszeveszettséget a tiszta józan észről elválasztja.

A betegek legnagyobb része, mániák daczára értelmesnek mutatkozott. „Beteg” ez az elfogadott kifejezés, mert épp úgy, mint a hogy a francia szinfalak között számüzve van a „kötél” szó, elmebetegek gyógyintézetében nem szabad kijelenteni az „örült” szót. Igen, a legtöbb ápoló, a krízis idejét kivéve, világosan beszélt, sőt olykor komoly, mély értelemben valló társalgást folytatott.

Egy reggel sokáig beszélgettem egy nagyon szelíd arcú aggastyánnal. Elmondta nekem életének történetét. Paraszt ember volt panaszkodott, hogy a föld el van hanyagolva, az egész világ csak a gyárakba tódul... pedig a föld szép, a vetés fenséges és az aratás tele van igaz örömmel... Az ember hálátlan; elfelejti édes anyját.

Miután elváltam tőle, megkérdeztem barátomat, a segédorvost, ki volt az a kivel beszélgettem.

— Az az öreg — felelte. Megölte alvó testvéröcsését fejszecsapásokkal, minden ok nélkül... Gyógyíthatatlan, a legnagyobb mértékben közveszélyes.

Rendkívül meg voltam lepve. A nők hamarabb elárulták magukat. Egy este elkövettem a könnyelműséget, hogy egyedül mentem be a női osztályba. Rögtön körülfogott egy csomó

halva, amit igazságszolgáltatásunk dicsőítésére véghez viszünk, azt hiszi, rendjén van az emberiség szénája. De látná csak? Vajjon nem fogná e két kézre azt a pallást és nem üzné e ki az igazság templomából az augurokat, kik ha komolyan az egymás szemé közé néznének, nem állnák meg nevetés nélkül.

Hát csak hallgassa meg Erdélyi miniszter ur azokat az ellenzéki fiskálisokat is, kik ha szintén nem tökéletesek is, de mondhatnak valami figyelemre méltót, mert a Duna, Duna, de ha nem hordanának hullámai egyebet mint paragrafusokat, hát hogy teljes legyen a földi igazságszolgáltatás, nem lenne elég hozzá még az sem: mivel, hogy tökéletlenek vagyunk!...

A kvóta. Mint a N. W. V. Budapesti értesül, a két kvóta-bizottságot rögtön a reichsrath egybehívása után választják meg s ezek a delegációkkal egyidejűleg üléseznének. A delegációkat vagy márczius végére, vagy április elejére hívják össze.

Országgyűlés.

Budapest, február 24.

Tegnap biztosra vette mindenki, hogy meg az ülésen befejezik a kultusbudget tárgyalását; de a *Wlassics* táskái még ma is ott hevernek a piros bársonyszékben és a kilátások se olyan optimisták már. *Fenyvessy* Ferenc is megint szétrakta papírjait az előadói asztalon, szóval ma már az se bizonyos, ami tegnap bizonyos volt.

A néppártiak nagyon sok beszélgetői valójára akadt. *Mócsy* Antal minden nap, sőt minden tételnél elmondja „a beszédet”, — amely úgy van nagy fontossággal megszerkesztve, hogy rá lehet huzni valamennyire. Ma is kezdte a vitát ezuttal a néptanítók tételénél mondva el az „abszolút beszédet.”

Mócsy után mostanában okvetlenül

Thaly Kálmán következik. De ő már a felsőbb kereskedelmi iskolák tételénél szólott azon panaszkodva, hogy az üzleti levelezés még mindjénmet. Ne tanítsanak a kereskedelmi iskolákban a nyári német levelezést.

Közben sűrűn nézett az ajtó felé az ősz kurucz. Minden félreértés végett meg kell magyarázni, hogy ez azért történik, mert ezt az ajtót nyitogatják legsűrűbben, ami némi — léghuzammal jár. Előzőleg haragosan ki is tört az indulat e miatt a Rákóczy szívéből.

— Szolgát ide! — dörögte a folyosón, — aki ne engedje minduntalan nyitogatni az ajtót.

— Hát a jobboldalra menjünk? — interpellálták a hívei.

— Azt nem; de ne járkáljatok annyit!

Egy jobboldali „intrikus” megsugta *Thalynak*...

— *Bánffy* rendelte el, hogy rátok szabadítsák a léghuzamot. Így akar elpusztítani benneteket!

Lehet azonban, hogy csak politikából csinálta az egészet az öreg kurucz, hogy a beszéde alatt ne járkáljanak annyit az elvtársai.

Major Ferenc állt szólásra.

— Hát ehhez is ért!? — csodálkoztak a laikusok.

— Hát ehhez se ért!? — mondják a tapasztaltak, akik tudják mennyi köze szokott lenni a *Major* doktor beszédeinek ahhoz, amihez beszél.

A kultuszminiszter reflektált élénk helyeslés között a felhozottakra, elosztatta a kételyeket, megadta a magyarázatokat. Azután minden vita nélkül fogadtak el egy csomó tételt.

De már a képzőművészet tételének akadt szónoka. *Andrássy* Tivadar gróf, a Képzőművészeti társulat elnöke állt szó-lásra a jobboldalon és rámutatva arra, hogy nálunk éppen azok az iparágak fejlődtek legkevésbé, amelyek a művészethez közelebb állanak s az iparművészet intenzív fejlődésére érdeklődésben, szállt sikra, amelynek tökéletesedése sok millió forintot tartana itthon, amit így a külföldnek fizetünk. Múzeumaink kellő rendben tartása és a tárgyak méltó elhelyezése úgy a személyi mint az anyagi kiadások összegét természetesen emelné; de ez kétség-telenül hasznos befektetés volna.

A beszéd után *Wlassics* Gyula kultuszminiszter tüstént felszólt, hogy a gróf megjegyzéseire válasza oljon.

Kijelentette a miniszter, hogy teljesen osztja *Andrássy* Tivadar grófnak a képzőművészet fontosságáról kifejezett véleményét; jól tudja, hogy az az összeg, amely ezélokra rendelkezésre áll, nagyon csekély, sokkal csekélyebb, mint amennyit ő maga is szeretne e ezélokra áldozni; — de tekintetbe kell venni a körülményeket, meg kell alkudni a viszonyokkal és ha figyelembe vesszük azt, hogy a szabott viszonyok között és daczára is, mennyi minden történt e téren, bizalommal és reménnyel nézhetünk a jövő elé. A mi a múzeumokat illeti, most még az anyaggyűjtésnél tartunk, — mert természetesen az a fő, hogy előbb legyen mivel és *minek* építeni múzeumot.

Unen kezdve vita nélkül tárgyalták le a kultusbudget valamennyi tételét.

Egy óra volt, amikor nagy éljenzéssel jelenté, hogy a közoktatási täröza végleg el van fogadva.

Szünet után még hozzifogtak az igazságügyi budget tárgyalásához, melyet holnap folytatnak.

Egy kis magyarázat.

A magyar közélet régi, illusztris alakja id. *Perczel* Miklós írta az alábbi cikket, mely a P. H. tegnapi számában jelent meg:

Benne vagyunk a jubiláris évben, tervezünk, tanakodunk a megünneplés módzatai és ideje fölött. Sokan kényesnek, nehéznak tartják a kérdést. Szerintem, sem kényes, sem nehéz. Kettő kell hozzá: a történelem logikájának fölismerése, méltánylása és történelmi igazság. Akkor nem fog sérteni semmi jogos érzékenységet, méltó lesz dicső uralkodókhoz és a negyvennyolcznak alkotásaihoz.

Midőn a párisi februáriusi forradalom fölvilványozta egész Európát, a csodával határos fölbuzdulás a szent szövetség két oszlopos autokratájának: poroszok és oroszok birodalmi közül az elsőt csak alig, a másodikat éppen nem érintette. Saját hatalmuk veszélyeztetése nélkül latba vethették egész óriási erejüket s abszolút hatalmukat a fenyegető áramlat elfojtására.

kuszált haju boszorkány. Egyik közülök, tágranyilt aranysávos szemekkel megragadta karomat, hevesen rázta és indulatosan kiáltotta:

— Mondom neked, hogy ott van!... Száz év óta vár engem a kútnál!...

Az ápoló segítségemre jött, kiszabadított; talán ideje volt. Egy ismeretlen férfi megjelenése megrészegítette az örült teremteseket; valamennyiben föllángolt a vér s dühös örvényben törték ki.

Es mindegyik betegnek, férfinak úgy, mint nőnek, megvolt a saját története.

Az összes ápoltak között a legérdekesebb bizonyos *Sebastien Bruno* volt. Őt is a közveszélyesek közé sorozták, pedig arezán a legnyugodtabb, a legönmegtagadóbb kifejezés ült s a legengedelmesben viselkedett. Szótlanul, esendesen járt-kelt; ha nagyritkán kijött az osztályáról, félrevonult, leült egy fa tövébe s ott békés elmélkedésekbe látszott elmerülni, vagy pedig kurta ironnal egy papírszeletkére rózta a sorokat. Senki sem törődött azzal, hogy mit vethetett így a papirosra; írásnak ezt a szükség érzetét a rögeszméje következményének tulajdonították és *Bruno* nyugodtan folytathatta az irdogálást. Ugy hatvan éves lehetett, vagy talán csak ötven, mert az egyensúlyából kiközltek lélek hamar meghozza a testnek az öregeséget.

Tizenöt év óta volt már az intézet ápolója, a mikor egy este hirtelen meghalt magányában, egyetlen kiáltás nélkül — kevéssel az én ott időzesem után. Gyakran közeledtem hozzá, bárha ő került, mint a hogy általában mindenkit került, — és egyéniségét szövevényesnek, titokzatosnak találtam. Ebben nem is csalódtam. A felirat papírszeletkéi közt a következő sorokat találtam, maig megöriztem:

„Érzem, hogy immár eljutottam az elkerülhetetlen banalitáshoz, melyet halálnak neveznek és most leküzdhetetlenül föltámad bennem a vágy, hogy megvalljam az igazat, már csak azért is, hogy rámutassak az orvostudomány gyarlóságára. Sohasem voltam örült. Oh, jól tudom, hogy itt ez régi nóta, mindenki ezt zengi, de ez egyszer e hang nem hamis, az állítás igaz. Igaz, hazudtam, esaltam, tolvaja voltam e menedékhely jótéteményének. Jogtalanul vettem ki belőle részemet. De senki sem értett meg jobban, áldotta őszintében e tanya édességét, élvezte annak biztonságát. Hálás vagyok e ház könyörületességéért.

Negyven éves koromban, kimerülten a balsors makacs üldözéseitől, tönkrojtottam testileg is, lelkileg is. Megutáltam volt az embereket, a tárgyakat; megvetéssel és gyűlölettel voltam tele a szavak iránt, a mik gondolatokat fejeznek ki, a

melyek mind csak hazugságok és álnokságok. Csakis egy vágyam volt már: a magány. De hol? hogyan? Hogy egyedül, elzárkózva, klostrom-szerűen élhessünk, gazdagnak kell lennünk; én pedig szegény voltam, szegény, mint a templom egere. Ez a szegénység dolgozni kényszerített, következőleg az emberekkel való érintkezésre. Ekkor támadt a gondolatom, hogy embertársaim költségére záratom el, tápláltatom, gondoztatom magamat és ez a gondolat már is örömmel töltött el, mint a revanche kezdete.

Örültséget szinleltem, dühös, embergyilkoló örültséget; vadul kiáltozva, téveteleg, vérbeborult szemeket forgatva jártam az utcákon s egy huszonkilencz garasos késsel fenyegettem az ártatlan, de megrémült járó-kelők nyakát. A rendőrség jól van szervezve. Ennyi elég volt. Elfogtak, megkötöztek, örültek, kényszerzubbonyba való örültek nyitvánítottak és bedobtak ebbe a tébolydába, a hol életemnek egyedüli jó óráit töltöttem és csak is azt sajnáltam, hogy ez a gondolatom csak ilyen későn támadt...

Oh, csend, a fák, a víz mélysége... és az emberek sunyi félelme, akik kerültek, mint a veszett kutyát... engem, aki nem eszem, csak kenyéret, mert borzadok a husban levő vértől, nem iszom, csak vizet, mert a bor nagyon vörös! Nem hallani többé az emberi beszéd hiu

Kétséget nem szenved, hogy a dinasztia és a cunetáló Metternich után a kormányzás élére került osztrák politikusok a két autokratának előre biztosított támogatására számítva, sőt valószínűleg azok unszolására, szánták el magukat döntő politikára és elkövetkezettnek hihették az időt az „Einiges Oesterreich“ megvalósítására, a mi háromszáz éves törekvése célját képezte a dinasztianak, minden osztrák kormánynak, de óhaját is minden osztráknak.

Ebben a rendkívüli kritikus időben szállott a legfőbb hatalom az alig telserdült ifjú főhercegre. Lehet-e esodálni, hogy kora egész hevével fölkarolta a veleszületett politikát, hogy annak megvalósítását családja hagyományához hiven, egy nagy uralkodó ambíciójához méltó célul tűzte maga elé.

Nem kell-e ezen politika logikája kényszerének rovására írni azt, ami azután történt? Kard vágta szét a háromszáz éves gordiusi csomót, a vao victus egész súlyával nehezédett ránk tizennyolcz évig, de hazánknak, sőt a dinasztianak, még Ausztriának is szerencsésjére nem törtünk meg, és életrevalóságunk fényesen megállta a minden előbbinél keményebb tűpróbát.

Midőn azután ismét a történelem logikája válság felé sodorta Ausztriát és a dinasztit, a férfivá érett fejedelem oly páratlan magasztos példáját adta az okulásnak és önmegtagadásnak, minőt egy uralkodóról sem jegyzett fel a történelem. Szakitott a százados, hagyományos politikával, midőn éret belátása meggyőzte annak helytelenségéről és nemes szíve annak igaztalan voltáról. Harminczegy év óta viseli első Ferencz József a magyar koronát és ez időnek minden napja tanuságot tesz fejedelmi hithűségéről és alkotmányosságáról.

Képzeltető-e bárminő hazafias susceptibilitás, mely ezt a harminczegy évet solvemus gyanánt el nem fogadná a gyászos tizennyolcz év szenvedéseieért?

Ausztriában bizonyosan nagyszerűen fogják ünnepelni Ferencz József trónralépésének ötvenedik évnapját; népek és fejedelmek föl fogják használni az alkalmat s melegen fogják üdvözölni azt a férfit, akit mint legbölesebb, legalkotmányosabb uralkodót tisztel az egész művelt világ.

larmáját, vagy ha a szellő véletlenül el is hozza hozzám valamely szörnyű ostobaság vagy undok gyávaság szavait, azt mondhatni magamnak, hogy nem komoly szájából ered, nem nagyképűsködő, elbizakodott polgárok megbizásából eljáró, köztisztviselői tevékenységet gyakorló, parancsolásra jogositott egyén ejtette, hanem szegény elmeháborodott, akit nem szabályoz ezkölési törvény, akit semmibe se vesznek, egyszóval: beszámíthatatlan teremtés!

Igen, orvos urak. Sebastien Bruno meglopta az önök vendégszeretetét, az önök odaadó gondozását, megcsalta tudományukat. Elméje nem hibbant meg, nem hiányzik egyetlen kereke sem — egészséges. Boecianatot kér önöktől és köszönetet mond, amiért módot adtak neki az edes semmittevésre. Hála önöknek, elégedetten élt, esendes magányban, megszádultan az élet gondjaitól, — királyilag szolgálják ki szeszélye egész terjedelmében!

Igy hangzottak ezek a sorok.

A tanulság? Hogy a paradox, a képzelenség határos az igazsággal — és a bolondok között kell keresni a bölcseseket.

Nemcsak feltűnő, de valóban botrány lenne ha a magyar nemzet nem járulna az ünnepléshez.

Előre kijelöltük már a helyet, melyre egy hálás nemzet készül fölállítani — adja Isten minél később — a mi Titusunk szobrát. Lehet-e, szabad-e, hozzánk illő s méltó lenne-e meg nem ünnepelni a napot, a melyen királyaink egyik legdicsőbbie kétségtelen uralkodói örökébe lépett?

A negyvennyolczas nagy átalakulásunk jubiláris napja csak április 11-ike lehet. Akkor vált az ige testté, nem pedig márczius 15-én.

Valóban alig lehet felfogni, hogy im, már több mint harmincz éven át nem úgy ülik meg azt a napot, mint a hogy Kossuth is jelzé. a negyven nyolczas reformok symbolicus évnapját, hanem mint azok megteremtésének, megvalósulásának napját. Nem tudom, mit kelljen inkább esodálni: a nagyközönségnek tudatlanságát, járatlanságát történelmünkben, vagy azt az együgyűségét, mely egy nem is valami nagyszabásu utcai tüntetés alkalmával elszavalt költeménnyel, a tizenkét pontnak fölolvásával, néhány szónoklattal megteremthetőnek hiszi azt a nagy, hosszas munkát és előkészítést igénylő átalakulást, hiszi, hogy egy csomó bármilyen lelkes ifju, akiknek nevét kevés kivétellel senki sem ismerte, akik sem akkor, sem azután egyáltalán semmi politikai jelentőséggel nem bírtak, képesek lehettek egy nap alatt megvalósítani mindazt, ami legjobbjainknak, köztük Kossuthnak is, közel harmincz éves törekvésének tárgyát képezte? Hiszen ha ők voltak minden, akkor mik voltak azok?

De még különösebb, hogy annak illetően megünneplésében résztvettek azok is, akik jól tudták — hiszen egynemelyiknek része is volt benne, — hogy a negyvennyolczas nagy átalakulás több mint negyedszázadig tartott nehéz és kitartó politikai küzdelemnek eredménye; nem is egy embernek, hanem nagyszámú eszelyes, szabadelvű, áldozatkész hazafiainak közös érdeme.

A megyei köznemesség intelligens részének igazán szabadelvű többsége, határozatosan támogatta a papok, ügyvédek, írók s orvosokból alakult ugynevezett honoratiorok ós jelentékeny tekintélyes csoport mánás által, kezdeményezte, készítette elő a negyvennyolczban törvénynyé vált reformokat.

Bár átesapott hozzánk is az egész Európát megrengető izgalom, a márczius 15-iki tüntetést kivéve, egy antidinasztikus hang nem hallatszott országszerte s a negyvennyolczas törvények legkifogástalanabb törvényhozási mederben tárgyalattak. A vezérférfiak ismerték a bécsi fondorkodást, el voltak határozva az ultima ratióra is, de nem volt rá szükség: nem is valami hosszú huzavona után a legteljesebb alkotmányos uton a törvényhozás minden faktorának hozzájárulásával hoztattak meg a 48-as törvények.

Nálunk nem volt szükség forradalomra; a márczius 15-ke még csak parapliforradalom sem volt, minőnek Vadnay Károly jelezte. Erdekes, de rövid életű epizód volt, politikai jelentősége semmi.

A bécsi események lángra hevítették a mindig gyulékony pesti ifjuságnak hazafiságát. A Pilvax-kávéházban egybegyűlvén, elhatározták, hogy kiszállnak a forumra, tüntetnek az országgyűlésen tárgyalás alatt levő reformok mellett. Zászlókat készítettek, akinek volt, felkötötték a jurátus-kardot, de különben fegyvertelenül léptek márczius 15-én Pestnek utcáira. A látványra gyülekező tömeget szónoklatokkal hívták föl esatalkozásra; Petőfi elszavalt a „Talpra magyar“ gyujtó költeményét, fölolvasták a tizenkét pontot, melyet természetesen a

sok ezerre fölszaporodott gyülekezet örömrivalgás között elfogadott. Ellenállással sehohsem találkozván, tömegesen vonultak a Heckenast nyomdájához és ott minden nehézség, ellenvetés nélkül kinyomatták Petőfi versét, azután a „Márczius tizenötödike“ első számát és mindent, a mit csak akartak; pusztá fölvonulásokra megnyit Tánicsics börtönének kapuja. Sem rendőr, sem katona nem állta útjokat: szerencsésjűkre, mert bizony egyáltalán nem voltak fölkészülve szembeszállni még valami csekélyebb ellenállással sem, ami kitűnt, midőn a báró Lederernek szánt maeskazeneré Budára tódult, ugyszólván teljesen fegyvertelen tömegnek szétszórására egy pár gránátos századnak kitohánása elegendőnek bizonyult, anélkül, hogy azok fegyverüket használni kénytelenek lettek volna.

Es ezzel jóformán be is lett fejezve egész szereplésük, mert nyomban rá Pest városának tanácsa, derék polgármesterének, Rottenbillernek vezérlete alatt vette át a mozgalom intézését. Es csak ekkor nyert némi, de még mindig nem valami nagy politikai jelentőséget. Nagyon kis város volt akkor még Pest s mint általában az ország csaknem valamennyi városa nem volt magyar. Nem is lehetett sem a politikának, sem a nemzetiségnek központja. A politikának főtényezői a megyék voltak; és akkor épen egész sulya a pozsonyi országgyűlésben pontosult egybe.

Ime ez rövid, de hű vázlata a márczius 15-iki epizódnak. Nem volt, nem is lehetett a dolog természeténél fogva a 48-as reformok megalkotója. Még legkiválóbb főszereplői is oly csekély, ugyszólván semmi politikai súlyjai nem bírván, nem lehettek, nem is voltak tényezők. Nem okozott hát bajta republikánusok, a „Ninesen szeretett király“, „Viszket a nyakatok“ és több eféle szilaj kifakadás, a Márczius tizenötödike homlokán levő magyar ezimerről a koronának fokozatos lehanyatlása és végre eltüntetése, azután a vörös jelvényesek henzegése; mert senki komolyan nem vette sem őket, sem programjokat. Számottevő politikus egy sem karolta föl. A nagyközönség pedig határozott ellenszenvvel fogadta elanayirát, hogy a vörös tollasokat nem egyszer inzulálták Pest utcáin, sőt egy ízben a rendőrségnek kellett őket megvédeni a hentesek ellenében.

Az egész mozgalomnak egyedüli, magában elég fontos haszna az volt, hogy fölriasztotta Pest polgárságát diostelen tespedéséből; minden egyéb, amit a márczius 15-ére aggatnak, előzött pávatoll, pityke, történelmi valótlanosság.

Még az a tizenkét pont is, melyvel oly nagyra voltak és vannak még mai nap is, valóságos plagium. Jókai ép a jubiláris ünneplés fölött tanácskozó gyülekezetben elismerte, hogy azt a tizenkét pontot a pestmegyei, városi és az ország egyéb jeleseiből alakult ellenzéki körben állították egybe No különben sok apró, meglehetősen közönyös dolgokat fölemléttet, felelte elmondani, hogy a kör fényes Eleket, Vörösmarthy Mihályt és Perzel Mórta bizta meg azoknak szerkesztésével; hogy Perzel Mór mondta azokat toiba Irinyinek, azután magával vitte Komáromba, hol a megye közgyűlése márczius 14-én indítványára egyhangulag elfogadta, amiért fáklýászenével tisztelték meg, amikor a szónok ezzel a szójátékkal fejezte be üdvözlését:

Ha mindezt megvalósítod óh Perzel, az örökkévalóságot túleled egy perczel. — Felelte elmondani, hogy midőn a tüntető ifjak a város tanácsától nem is kérték, hanem követelték, hogy állítson szobrot Márczius 15-ének, Perzel Mór buktatta meg az indítványt, mondván: „ne szobrot, hanem fegyvert készítetek.“ Nyomban meg is indította a toborzást a

muzeum egyik szobájában. Már az első napon közel ezer önkéntest sorozott be a nemzetországba. Azt is felelte Jókai elmondani, hogy Perczel Mór ismételve szónokolt a muzeum létesítésének pártján, készülődsre hívta föl és buzdította a polgárokat, mert előre látta, hogy fegyver fog dönteni a 48 sorsa fölött. Azt is kellene tudnia Jókainak, hogy annak a tizenkét pontnak lényegesebb szakaszait csaknem minden megye fölkarolta. Számos megye, köztük Tolna is, már februárban egész teljességében utasításul adta köve- teinek.

Ezen és ilyen czáfolatlan tényekre támaszkodva állítom ismételve, hogy történelmileg igaz évfordulója a 48-as nagy átalakulásnak csak az a nap lehet, melyen a 48-as törvények szentesítettek, oly fényvel, oly ünnepélyességgel, minőt hasonló alkalommal sohasem látott az ország.

Jelen volt a királynak felséges hitvese, Ferencz Károly főherceg a praesumptiv trónörökös nejével, Zsófia főhercegasszonnyal és gyermekeivel, köztük mai uralkodónkkal, a főhercegek legtöbbször, az egész külföldi diplomacia, az udvari méltóságok. A primási palota nagyterem zsfoltságig megtelt a csaknem teljes számban megjelent főrendekkel és követekkel; ezek között álltam én is a trón közelében. Oriási éljenzés fogadta és kísérte a jószágos V. Ferdinánd királyt trónjához. — Sohasem fogom feledni azt a lélekemelő jelenetet, a lelkesedést, örömrivalgást, mely kitört, midőn a daliás István főherceg nádor esengő, férfias hangon elmondott remek beszéd után átnyújtotta a 48-as törvényeket, és a szentesítés főhangzott a király ajkairól.

A város közvilágítása.

— Bizottsági ülés.

A közvilágítási bizottság tegnap délután ülésezett, hogy megbírálja a közvilágítás ügyében beadott pályázatokat.

Az ülésen jelen voltak: Körner Adolf tanácsnok elnök, *Abrahám* László tiszti főügyész, *Szabó* József főszámvevő, *Stahl* Géza főmérnök, *Dobiecki* Sándor m. á. v. üzletvezető, *Szabó* Kálmán és *Komlóssy* Dezső bizottsági tagok, *Garda* Dezső m. á. v. fűtőház főnök, *Tóth* István és *Tóth* Béla építésszek, *Fried* városi gépész-mérnök.

Elnöki megnyitó után az albizottság által beterjesztett összehasonlító jelentést felolvasottnak tekintette; meghallgatta *Abrahám* László főügyész jogi véleményét, a mely szerint a magyar vasuti részvénytársaság, mely részletes tervet nem melékelt ajánlatához, zárják ki a pályázatból.

Szabó Kálmán indítványozza, hogy hívná fel a bizottság a pályázókat egységes alapon leendő ajánlattételre.

Szabó József főszámvevő nem fogadja el az előtte szóló indítványát, mert ő benne minden utó ajánlat azt a látszatot kelti, — hogy mivel nem sikerült először nagy előnyt kivinni, — most kisebbet akar kiesikarni. Módjában lesz a közgyűlésnek esetleg új pályázatot kitűzni, de a bizottság feltétlenül döntsön most így vagy amúgy, ő a kis bizottság jelentését fogadja el.

Komlóssy Dezső elfogadja a *Szabó* Kálmán indítványát, melynek főczélja az, hogy hívják fel az ajánlattevőket új pályázatra melyben a kizárólagos jognak terminusát a bruttó jövedelemben leendő részesedés alapját stb. stb. szorosan szabná meg.

Stahl Géza főmérnök ellene van az új pályázat kiírásainak de ha mégis megtörténne nem engedné csak a mostani pályázókat, hanem teljes nyílt pályázatba menne bele csak.

Szabó Kálmán a főszámvevőnek azt feleli, hogy a mostani pályázókkal szemben nem szabad felhozni a gáztársulat szerződését. Eppen ezért ő a lényegét tartaná szem előtt s formáságok miatt ne zárjanak ki senkit. Ő nincs ellene annak sem, hogy egységes alapon nyílt pályázatot hirdessenek.

Abrahám László t. főügyész elfogadja a *Stahl* Géza véleményét.

Tóth Béla építész nem tekinti a pályázatot eredményesnek s ezért indítványozza, hogy a bizottság az ajánlatok tárgyalásába ne menjen bele.

Tóth Béla indítványát a többség elfogadta.

Szabó Kálmán első indítványát a többség nem fogadja el.

Következik *Szabó* Kálmán és társainak második indítványa, mely szóról-szóra a következő:

Mivel a pályázati feltételek több pontjának határozatlan illetve tág értelmezése folytán szerkesztett ajánlatok egymástól a legfőbb pontokban, u. m. az időtartam, a kizárólagosság, a megváltás összege, a kedvezmények és jövedelem részesedések sőt a közvilágítás rendszere és méretei tekintetében is elannyira eltérők, hogy azok a közös alaphiányában egymással teljes biztossággal össze nem hasonlíthatók és így a bizottság nincs abban a helyzetben, hogy az ajánlatok közül a legelőnyösebbet kiválaszthassa:

Indítványozzuk:

„Mondja ki a bizottság, hogy a közvilágítás valódi szükségleteinek és Debreczen város fejlődésének megfelelőleg egységes alapon megszabandó praecis feltételi pontozatok mellett új nyilvános pályázat nyitását javasolja”

Dobiecki Sándort a hirtelen bekövetkezett szavazás megdöbbentette, mert azzal a bizottság működése befejeztetett anélkül, hogy ennek okait valaki elmondta volna, ő lehetetlenné tartaná, hogy a a technika mai viszonyai közt egyetlen egygyel pusztán gázvilágításra kössön szerződést a város.

Hosszabb napirendi vita után *Stahl* Géza főmérnök azt az ellenindítványt teszi, hogy a város mondja ki, hogy a közvilágítást csakis légszuszre kívánja berendezni, fentartván a jogot, hogy vállalkozónak a közvilágításnál a villamos világításra is konzessziót adjon.

Szabó József főszámvevő úgy látja, hogy ma a gázvilágítás a legolcsóbb.

Elnök végre felteszi a kérdést, elfogadja-e a bizottság *Szabó* Kálmán második indítványát. Feláll 5 biz. tag. Alljanak fel, akik nem fogadják el. Feláll 5 biz. tag. Elnök az utóbbiakhoz járul s így a bizottság véleményét nem mond.

Gyászrovat.

† *Weidner* Ferencz. Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó fiúnak, testvérnek, sógorának és rokonának *Weidner* Ferencznek folyó hó 24-én, d. u. 5 órakor életének 24-ik évében, hosszas szenvedés és a haldokló szentségek áhitatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 26-án d. u. 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Nagy-Uj-utca 1623. sz. házuktól a Szent-Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmiseáldozat pedig folyó hó 28. d. e. 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és a jóismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. február 24-ikén. — Bánatos szülei: *Weidner* József és neje *Oberländer* Erzsébet Testvér és sógorai: *Jozefa* férjével *Molnár* Lukácsal és gyermekei. *Gusztáv* nejével *Paulicsky*

Máriával. *Róza* férjével *Bornyász* Józseffel és gyermekei. *Vilma* özv. *Borossy* Gyuláné és gyermekei. *Kálmán* nejével *Sárközy* Jolánnal és gyermekei. *Károly* nejével *Závodszy* Juliával és gyermekei. *Gyula*. *Erzsébet* férjével *Ormós* Károlyval és számos rokonok nevében is.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Leprárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hátfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Ötthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában. Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

— **Személyi hírek.** *Sélley* Sándor miniszteri tanácsos, ki mint a belügyminiszterium rendőri osztályának vezetője, öt napig időzött Szabolcsmegyében a szociálista állapotok tanulmányozása végett, tegnap *Vásárhelyi* Gyula miniszteri fogalmazó kíséretében Debreczenbe érkezett és itt meglátogatta *Simonffy* Imre polgármestert. A reggeli gyorsvonattal utazott tovább Budapestre.

— **Ebéd a püspöknél.** Tegnap délelőtt előkelő vendégeket hívott ebédre *Kiss* Áron ev. ref. püspök. Ott voltak a vendégszerető püspöki családnál: gr. *Degenfeld* József egyh. kerületi főgondnok, özv. *Hegyi* Mihályné, *Komlóssy* Arthur városi főjegyző nejével, *Zsigmond* Sándor egyh. kerületi főjegyző esperes, *Dobiecki* Sándor m. á. v. üzletvezető nejével, *Igyártó* Sándor törvényszéki elnök nejével, dr. *Medve* Kálmán ügyvéd nejével és *Végh* Gyula tb. főkapitány nejével.

— **Előléptetés.** Megérdemelt előléptetésben részesült *Nádasdi* Alajos, a debreczeni állami főreáliskola tanára, kit a vallás és közoktatásügyi miniszter a napokban nevezett ki a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztályba. A köztisztviseltekben álló tanárt kollégáinak, tanítványainak és nagyszámú barátainak jó kívánságai kísérik a magasabb fizetési fokba.

— **Uj fogházfelügyelő.** Az igazságügyminiszter a debreczeni kir. központi fogházhoz fogházfelügyelő tisztte *Poszpis* Gézát nevezte ki. *Poszpis* eddig mint helyettes felügyelő volt ideiglenesen kinevezve s eddigi működésével annyira megnyerte felebbvalói bizalmát, hogy illetékes helyen a pályázók közül felettes hatósága őt ajánlotta kinevezésre.

— **A tanári körből.** A debreczeni tanári kör f. hó 26-án szombaton délután 5 órákor gyűlést tart az ev. ref. kollégiumban, a melyre a kör t. tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— **A városháza átalakítása.** Az új városháza építése alighanem hosszabb időre lekerült a napirendről. Ezt következethetjük a vargaszín helyén tervezett bérház építéséből, amelynek elhatározása mellett, egyik erős érv épen az volt, hogy a most drága bérházakban elhelyezett hivatalok a város saját épületében találjanak szállást. Ugyanezen indokból bizta meg legközelebb a tanács *Körner* Adolfot, *Stahl* Gézát és *Szabó* Józsefet azzal, hogy a városháza keleti szárnya földszintjének használható állapotba való átalakítására minél előbb javaslatot adjanak.

Kézi munkát himző fegyverezők. A debreczeni fogház új felügyelője dícséretre méltó újításokat létesített a fogházban. Egyik ilyen újítása a női kézi munkahimzés és varrás. A letartóztatott nők, hogy az egész napot egyhangúságban ne töltsek el, meg hogy kiszabadulásukkor pár forinthoz juthassanak, kézimunkát végeznek. Alkalmuk volt látni azokat a szép monogram himzéseket, melyek a fogházból kerültek ki, s a munka mind-egyikén meglátszik a gyakorlott kéz.

Meglopott korcsmáros. Steiner János külvárosi bormérő, peches ember. Ahány hetese csak van, az mind meglopja s mindegyik — mintha összebeszéltek volna — az asztalfiát törli fel s onnan lopja ki félreerakott pénzét. Ez évben már két ízben lopták meg s ma újból jelentést tett a rendőrségnek, hogy Nagy Gergely nevű hetese a fiókot feltörte s pénzét ellopta s megszökött. A rendőrség körözi a tolvajt.

Talált női holttest. Ma reggel az Apafája erdőben a csordaföldön dolgozott Kassa András csordásnak. A csordaföldön haladva utja a kut mellett vitt el. Kíváncsiságból belenézett a kutba s legnagyobb meglepetésére a kiapadt kutba egy holttestet pillantott meg. Figyelmesen megszemlélte ezután és kiderítette, hogy az egy nő holtteste, a melyet a víz már majdnem felismerhetlenségig eltorzította. A kutat az ősz óta egyáltalában nem használták s ezért nem vették észre a holttestet. Tóth Ferencz ma délelőtt jelentést tett a IV. ker. rendőrségnek, melynek részéről Szentpótery Ferencz r. fogalmazó és dr. Balkányi Emil ker. orvos kimentek a helyszíni szemle megejtése végett. Még nem tudják kicsoda lehet, de azt hiszik, hogy a Csáky Jánosné sz. Kovács Julianna holtteste, ki mintegy három héttel ezelőtt tünt el testvére Kovács Károly szürszabó lakásáról s hátrahagyott levelében megírta, hogy öngyilkosságot követ el. A holttestet a közpórházba szállították. Délutáni órákban vesszük a hírt, hogy a kutban talált nő tényleg Kovács Julianna, ki öngyilkossági szándékából ugrott a kutba.

Ajándék egy iskolának. Zátorszky István butorkereskedő a helybeli ág. ev. fiúiskolának egy 15 frt. értékű képet ajándékozott, mely a királyt koronázási díszruhában ábrázolja, fogadja a nemes-szívű adakozó e helyt is az iskola hálás köszönetét.

A jubileumi emlékérmek. A hadkiegészítő kerület parancsnoksága, a közös hadügyminiszter rendeletéből. Fölkérte a városi hatóságot, hogy ápril 1-ig írja össze a hadseregben szolgáltak közül azokat, a kik ő Felsője ötvenéves jubileumi emlékérmének viselésére jogosítva lesznek. — Ilyen érmeiket a következők kapnak:

1. azok, akik a hadi érem birtokában vannak;

2. az egyéves önkéntesek, akik egy esetleg két évi szolgálalat után nem lettek hadapródok illetőleg tisztek;

3. a rangfokozatba nem osztott katonai havidíjasok és a legénység közül azok,

akik 1868. évi december ötödike előtt nyolcz évet és utána három évig tényleg szolgáltak.

A honvédségre és csendőrségre nézve ugyanez áll.

A királyi palota ujjaéplése. A budai királyi várpalota ujjaéplési munkálatai még az udvar itt időzése alatt sem szünetelnek. A régi fegyvertári épület javarészt már lebontották s az egész nagy telket csinos fakertéssel zárták körül. Ezen belül több száz munkás dolgozik a földmunkálatokon s a még meglevő falak lerombolásán. A fegyvertári épületnek az a része, ahol a konyha van elhelyezve és ahol az udvari eselődés lakik, még egy darabig fent marad, de a nyáron az egész csákány alá kerül. E régi épület telkére jön a királyi palotának legkiemelkedőbb, középső része, a melyben az új trónterem és több fényes helyiség lesz. A sarokra jövő rész pedig idővel a magyar nemes testőrség otthonául fog szolgálni.

A rabok pénze. A fogházban hosszabb ideig letartóztatott rabok majdnem kivétel nélkül bizonyos szakbavágó munkát végeztek. Ezért ők meg határozott napidíjat kapnak, mely összeget minden hó végén a fogházfelügyelő a postatakarékpénztárba helyezi el gyümölcsösztetés végett.

SZÍNHÁZ.

Hamlet.

Azt hisszük nem mondunk újságot sem a közönségnek, sem a színtársulatnak, ha kijelentjük, hogy Shakespeare-nak ezen a legelvontabb bölcsesletbe mélyen beható tragédiáját csakis ismertetés, de nem megjátszás szempontjából lehet ott elő venni, ahol nincs mód arra, hogy a legkisebb szerep is drámai művészek kezébe tétessék le, mert ebben a remek műben minden mondatnak, minden szó-nak oly mély értelme van, amelynek a kellő súlyt megadni csak annak van módjában, aki a tragédia királynak műveit beható tanulmány tárgyává tette, ennek következménye azután az, hogy a főalakok mellett a többiek majdnem teljesen elmosódnak és így az egész nagyon távol áll a tökéletes fogalmától. A vezérszerep Komjáthy kezében volt; az elért siker méltán sorakozik a mellé, a melyet Bánk bánban elért és ime, napnál világosabban beigazolja ez a két nagyon is számottevő eredmény azt, hogy Komjáthynak a színművészet terén meg van a maga szakköre, amelyet fejleszteni és tökéletesíteni volna az önmaga és a közönség irányában való kötelessége és nem kellene oly sikerekre vágyania, mint amilyet cél a Vigécek-ben, mikor mint vőlegény a legdrabálisabb kórlista által kidobatik és ezért a karzat részéről zajos ovációkban részesül; többet ér a Bánknak és Hamletnek szóló és a páholy, valamint a földszinti közönség által intonált szolid taps, a mely az érdemnek szól, mint a mit ugyan sokszor neki nem illő szerepben el nyer, a mely azonban csak színpadi sikereit ruinaálja azok szemében, akik benne nem a hétköznapiaságot keresik. Ha tehát a közönség körében és a sajtóban néha felhangzik az, hogy Komjáthy rossz színész, ez nem a tegnapi, nem a Bánk, vagy Essexet alakító Komjáthynak szól, hanem annak aki hozzá nem is méltó szerepekben experimentál. Hamletjéért is méltán megilleti őt a dícséret, melyet teljes készséggel szolgáltunk ki ez uttal is, mint mindig valahányszor erre rászolgál. Sokaknak feltűnt, hogy miért jár olyan tipegősen a harmadik képtől fogva és azt férfiaságának rovására igyekeztek felróni, — holott az a járás az erős tanultságot árulta el, mert köztudomású dolog, hogy a kinek az agya meg van támadva, ez elsősorban a járásán észlelhető, tehát elismerést érdemel, hogy Komjáthy figyelmét ez sem kerülte el. — Fái Flóra személyesítette

Ofeliát. Kitélésekor a közönség körében keletkezett suttogás, és mozgás elárulta, hogy egyik kedvence jelent meg a színen, akitől mint mindig most is sokat vár, és ezen varakozásnak Fái Flóra meg is felelt és többet produkált mint amennyit egy a nyilvánosság előtt csak fél éve szereplő színésznőtől várni lehet. A királyt Feenyéri Mór alakította teljes sikerrel, bár még ráférne egy kis pihentetés, mert még ezt az erős organumu művészt is berekesztette a debreczeni színház hangot öltő léghuzata. F. Csigaházy Etel a királyné szerepében fejtett ki sok igyekezetet, Szathmáry, Vidor, Sziklay is beváltak a keretbe. Nem hagyhatjuk azonban szónékkül, azokat a díszletnek nevezett ócskaságokat, amelyeket tegnap este szellőztetett ki a rendező, és a melyek már egyáltalán nem valók a mi színpadunkra. Ha egy baka olyan homályos gombokkal jelenne egyszer meg a nyilvánosság előtt, mint amilyen volt tegnap a dán korona, majd adna annak az őrmester.

Tavaszi statisztika.

A természet is beállott a vezeklők sorába, azt a sok extravaganciát, a mit farsang alatt elkövetett, helyre akarja pótolni. Reánk eresztette legaranyosabb napsugarait, saturálta légkörünket a legüdebb ibolyafakasztó és szerelmet árasztó levegővel... Mintha egy nagy terhet emelt volna le keblünkről, ez a napsugár úgy megtisztított bennünket, hogy még a szertartás hamuja se jobban...

No de vették is ezt a tisztító kurát elegenden, ha valakinek kételyei voltak eddig városunknak gyönyörű nőiben való tradícionális gazdaságáról, alaposan döntő bizonyítékot szerezhetett volna magának, ha ma délben a kaszinó sarkánál megáll.

Amennyi szép nő csak van (s ugyan melyik nem szép), az mind tüntető sétakörmenetet rendezett a megújított természetnek.

A felújult világ összes ismérőit tapasztalhattuk; lapunk kiváló statisztikusa következő statisztikai adatokat számolta össze a tegnapi napról:

1. Leragyogott az égről millió napsugár.
2. A naprendről lekerült 30.000 félkabát, 15.000 muff és boá.
3. Kiváltatott a zálogházból 10.000 über-eziher 10.000 pedig rendes polgári uton jutott újra a napsugarak elé.
4. Szerkesztőségünkbe beérkezett 991 tavaszi vers.
5. Nem lényegesen ide tartozik, de mint elmaradhatatlan következmény itt konstatalandó, hogy a redankeziónkban egy papirkosár van.
6. Megnyitott 20.000 ablak s a tényleges állományon kívül helyzetetett ugyanannyi kályha.
7. A városi bizottság helyszíni szemlét tartott a megépítendő ingyen uszoda helyénél.
8. Szavahihető egyének állítása szerint az aszfalt egy helyen úgy neki engedett a melegségnek, hogy öt kifogástalan jellemű uriember, ott ragadt. A mentési munkálatok jó időt vettek igénybe, a helyet elkerítették, a közlekedés tovább is szabad lett.
9. Rendes állomáshelyüket elfoglalták azok a virágáros „leánykák“, akikre városunknak 12 legöregebb embere, mint legénykori virágszállítóira, jól emlékszik.
10. Előkerült 30.000 sétatálcza, ugyanannyi fehér keztyű.

Lapunknak már többször említett statisztikusát csak szorgalmas revolverlövésekkel birtuk számadásainak tovább való folytatásától elriasztani...

(pász)

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Irók a királynál.

Budapest, február 25. A király tegnap fogadta Cziklay Lajos hírlapírót és Ribényi kispesti plébánost, akik átnyújtották a királynak a Rudolf fogadalmi templom albumát. A király rendkívül szívesen fogadta a tisztelgőket, és élénken tudakozódott az album jövedelme felől.

Az alsó-lendvai választás.

Alsó-Lendva, február 25. A kerületben mind nagyobb mérvet ölt a néppárti izgatás. Szlavóniai és osztrák papok is járnak faluról-falura. A csöcselék terrorizmusa határt nem ismer. Tegnap Siklóson a községi bírót nyílt utcán a földre teperték mert szabadelvű. Vugrinesics, vallás-alapítványi pátronátus alatt álló cserenesócsi plébánus a legfanatikusabb kortes, nyíltan néppárti. Egy néppárti paraszt kortest, aki a királyt szidalmazta, elfogtak. Nagyobb zavargástól azonban nem tartanak, mert Alsó-Lendván elegendő csendőrség és katonaság van.

Március tizenötödik és az „Otthon”.

Budapest, febr. 25. Az „Otthon” írók és hírlapírók köre, tudvalevőleg külön közgyűlésben akarta megünnepelni márczius tizenötödikének félszázados évfordulóját. A napokban azonban számos tagu küldöttség kereste föl Rákosi Jenőt az Otthon elnökét s szép beszéd kíséretében átadták neki Jókai Mór következő levelét:

„Ugy értesültem, hogy az Otthon márczius 15-én félszázados évfordulóját saját otthonában külön akarja megünnepelni.

Mint hogy a „Petőfi Társaság” e napon a nyomdatulajdonosok egyesületének közreműködésével, a tudományos irodalmi és művészeti társaságok, továbbá a népszabadság ünnep orsz. bizottságának belevonásával, nagyobb szabású Petőfi ünnepet rendez a Vigadó nagytermében: kívánatosnak tartanám, hogy széthúzásra különben is hajlandó társadalmunknak legalább azok a rétegei, melyek ily kiváló alkalomadtán főképp hivatják arra, hogy példát mutassanak, egyesüljenek a lelkesedésben s lelkesedésük nagy összhangjával adják meg az ünnepnek az egész nemzetre kiható nemes és impozáns tartalmat.

Felkérem e végből Nagyságodat sziveskedjék odahatni, hogy az Otthon testületileg csatlakozzék a tervezett nagy ünnephez, melynek programját Nagyságodnak az „Otthon” nevében mondanó ünnepi beszéde nemcsak teljesebbé, de jelentősebbé és emlékezetesebbé is tenni.

Kiváló tiszteletem kifejezésével
igaz hive
Dr. Jókai Mór
a Petőfi társ. elnöke.

Az Otthon mai választmányi ülésén Rákosi Jenő bemutatta ezt a levelet s rövid megbeszélés után a választmány elhatározta, hogy csatlakozik a szabadság ünnep rendezésében a már működő nagybizottsághoz s felkéri elnökét Rákosi Jenőt, hogy az ünnepben a már bejelentett beszédét az Otthon nevében mondja el.

Elhatározta továbbá a választmány hogy Petőfi szobrára díszes babérkoszorút helyez s az ünnep estjén saját helyisé-

gében áldomást rendez, melyre meghívja a nagybizottságot is.

Elhatározta végül, hogy erkélyeit az ünnep napján földisziteti.

Interpelláció a Zola-perben.

Budapest, február 25. Párisból távirják: A minisztertanács elhatározta, hogy a kamarában a Dreyfus- és Zola-ügyre vonatkozó interpellációk haladéktalan tárgyalását fogja kérni.

Rémes gyilkosság.

Budapest, február 25. Tegnap Schöran mellett négy nőt, akik egy magányos házban együtt laktak, meggyilkoltak és kiraboltak. A rablók azután folygújtották a házat, amelybe egy ötödik leány is beleégett. A tett elkövetésével két embert gyanúsítanak, a kiket a szomszédnők egyike látott. Ugyanaznap reggel Gradlitzban egy házaspárt találtak meggyilkolva. A lakosságban a gyilkosságok nagy izgatottságot keltettek.

Antiszemita világ Párisban.

Budapest, február 25. A Salle Chaynesben mult vasárnapon lefolyt antiszemita gyűlésen tartott beszédek ügyében megindították a bírósági eljárást. A gyűlésen tudvalevőleg Regis, Pradelles, Millevoye és Thiebaud tartottak beszédet.

Jenő főherceg, honvéd főparancsnok.

Budapest, február 25. Egy helyi értesítő megbízható forrásból jelenti, hogy Jenő főhercegnek, a honvédség főparancsnokává történendő kinevezése már befejezett tény. Így tehát elesik mindama kombináció, mely e díszes állás betöltését illetőleg Ottó főhercegre vonatkoztak.

Benkő Rózi ügye.

Budapest, február 25. Legutóbb megírtuk, hogy a kir. ügyészség már elkészült Benkő Rózi és Kovács F. Sándor ösmeretes „zsarolási” ügyében vádindítványával. A vádhatóság indítványa, mely — mint értesülünk — az eljárás teljes beosztására szól, átment a törvényszékhez s az a törvényszék bizonyára magáévá fogja tenni. A hozandó határozattal az ügy teljesen be lesz fejezve, mert az ügyészség mely az egész dologban eddig sem látott semmi bűncselekményt, — nem fog felebbezni. A szerb udvar részéről pedig Barlovász pesti szerb főkonzul már régen kijelentette, hogy az egész zsarolási ügy nem egyéb — mesénél.

Farsangutói szokások.

Most, midőn farsang utója van, nem lesz érdektelen néhány szóban megemlékezni a különböző szokásokról, a melyekkel Carnevalt eltemetik az ő hivei.

A nizzai Carneval, amely a farsang utolsó három napján megy végbe egyike a legpompásabb záróünnepségeknek.

Leírhatatlan az a fény, az a pompa, melyet ott e napok alatt kifejtének.

Egyik napra esik az álarcosok felvonulása, a másikra a virágcsata, a harmadikra végül a veglione. Ekkor égetik el Carneval herceget egy szalmával kitömött, fényes ruhába öltöztetett bábót.

Párisban a boeuf grass járja farsang utóján. Egy virágokkal, szalagokkal feldíszített hizott ökröt vezetnek végig a boulevardokon s a pompás állatot fényes álarcos menet, díszes kocsi és zeneszó kísérik.

A maga nemében rendkívül érdekes volt — részben még az ma is — a velencei Carneval.

Különösen a XVIII. század Carnevaljai voltak leleményesség és vidámság dolgában páratlanok. — A piazzetta és a mole ere az alkalomra megtelt árusbódékkal. Vajálatok, utcai énekesek, bábjáték és mind az a bolondság, amit kigondolni emberi elme képes össze volt halmozva itt ezeken a napokon.

Az álarcz sérthetlenségére rendkívül figyeltek a farsang utolsó napjaiban. Ez kitűnik abból a körülményből is különben, hogy XIV. Lajos idejében a francia udvarnál rendszeren a király maga tánczolta elő a gavottot. Louison La Vallière-rel, még pedig a királyné előtt, aki azonban nem tehetett semmit, mert úgy a király, mint a kegyencznő arcját bársonyálarcz takarta.

Az angol eredetű dominot Velenczében a mult században még nem igen viselték, helyette egy virágos csipkével szegett nehéz selyem lebernyegett használtak, a cautteit a mi egészen olasz eredetű, de előállításának drága volta miatt csak a patricziusok viselték.

A farsang három utolsó napján Velenczében de egész Olaszországban is, senki sem járt álarcz nélkül. A hő lebernyegek alatt néha rémesen villant meg tör és nem egy családi dráma nyert véres befejezést a vigaság zajában, a melynél soha sem tudódott ki, ki szolgáltatott ilyen rettenetes igazságot.

Különösen sok gyilkosság történt az 1719. évrnek karneválján. Annyira, hogy a tizek tanácsa következő évben elhatározta, hogy az utcákat egész éjjel fátylakkal le fogja világítani, hogy az éjjeli örök melé nyolcz fegyveres őrt rendel, a kik tartoznak a közbiztonságra ügyelni.

A farsang utója temérdek mulatságai közt jelentékeny szerepet játszott a bika-riadal.

A tiadrok löbbnyire álarczot öltött, fiatal mészárosok voltak, de megtörtént akárhányszor, hogy a legelőkelőbb ifjak is vállalkoztak erre a szerepre. A mulatságot minden évben farsang vasárnapján a Doge-palota udvarán tartották meg.

A közbiztonság legveszélyesebb napjának hushagyó keddet tartották. Ezen a napon érték el tetőpontjukat a farsangi orgiák.

Ez annyira veszedelmes nap volt, hogy a tizek tanácsa 1540-ben egy rendeletet adott ki, a mely szerint, hushagyó kedden, önvédelem céljából minden velencei embernek megengedtetik, a fegyver viselés.

A duhaj mulatságok, melyeken bor és vér folyt össze, annyira fajultak, hogy végre a velencei köztársaság erélyesen közbelépett és a tanács egy 1774. november 27-ikén kelt rendelete folytán, minden időkre bezáratta a Ridotto termeit.

A velencei karnevál azóta sokat vesztett sajátos érdekességéből, de a lakosság erkölcsére nagyon jó hatással volt a tilalom és szelidebb lett azóta a mulatozás.

Spanyolországban is zajosan ünneplik farsang utóját, míg Angliában, Németországban semmi különös jelentősége.

Nálunk ma már semmi fontossággal sem bír hushagyó kedd és ha éppen van rá alkalom, a világnak arra való része vigan tánczol hamvazó szerda után is.

Törvényszék.

* **Tolvaj fantázia.** A törvényszék egy Weisz Béla nevű bádogost ítélte el ma lopás büntette miatt, mert egy nőnek a pénzes tárcáját kihuzta. Érdekes volt, hogy a vádlott az előéletére vonatkozó kérdés megtételénél minő fantasztikusan adta elő életének egyik épen nem regényes epizódját.

— Volt-e már büntetve, kérde az elnök.

— Nem.

— De igen, mi azt tudjuk. Önt egyszer rajta csípték, amint egy ablakon keresztül bemászott egy lakásba lopási czélzattal.

Erre a vádlott így felelt.

— Oh, kérem, az csak csekélység volt. A dolog úgy történt hogy egy estén az utczán menve, tüzet kértem egy úrtól. Ez az udvariatlan ember azonban tűz helyett olyan pofont adott nekem, hogy a kalapom egy nyitott ablakon berepült ama bizonyos lakásba. En persze hajadon fővel nem maradhattam és így bemásztam az ablakon, de csak a kalapom miatt.

A törvényszék tagjai alig voltak képesek komolyságukat megőrizni e frappáns hazugság felett.

Vegyes.

Itt vannak a farkasok. A bécsi udvari operában ki nem fogynak az ugynevezett kínos incidensekből. Az új intendáns bemutatása alkalmával is történt egy. Az udvari opera összes tagjai a színpadon várták az új intendáns bemutatását. Ez alkalommal a bécsi napilapok tudósítói is megjelentek a nézőtér földszintjén. Richter karmester a színpadról az újságírók csoportjára mutatva, hangosan így szólt:

— A farkasok már itt vannak.

Az újságírók ezen felháborodva, a bemutatás után testületileg keresték fel Mahler igazgatót s előadták neki a dolgot. Mahler eleinte mit sem akart tudni a történetekről s csak az újságírók sürgős kérésére volt hajlandó Richter karmestert kijelentésének visszavonására rábírní, ki aztán hétfőn délelőtt egy, a dologra vonatkozó, de nagyon tartózkodó nyilatkozatot tett, melylyel azonban az újságírók be nem értek, hanem az ügyet a Concordia választmánya elé terjesztik további intézkedés végett.

Virchow és Schenk. Berlinből írják, hogy Virchow tanár legutóbb előadás közben néhány gunyos megjegyzést tett Schenk tanár újabb híressé vált felfedezésére, amennyiben kijentette, hogy az csak nagyon hiszékeny emberek szemében bír valószínűséggel. Már az a körülmény is Schenk ellen szól, hogy a predestinált esirában már bizonyos tulajdonságok rejlenek, a melyeket akaratukkal megváltoztatni nem lehet. Bizonyos alapulajdonságokat kellene valamely módon megváltoztatni, hogy a fejlődő organizmus jellegét átalakíthassuk. Ezt azonban külső behatásokkal elérni semmiképen sem lehet.

KÖZGAZDASÁG.

Debreczeni piacz.

Febr. 22. heti vásár.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 2000 kgr. I. rendű 12.60, II r. 12.50, III r. 12.40.

Rozs, piacra hozatott 3800 kgr. I. rendű 8.40, II r. 8.30, III r. 8.20.

Kétszeres, piacra hozatott 1900 kgr. I. rendű 10.50, II r. 10.40, III r. 10.30.

Árpa, piacra hozatott 3000 kgr. I. rendű 6.60, II r. 6.50, III r. 6.40.

Zab, piacra hozatott 4000 kgr. I. rendű 6.60, II r. 6.50, III r. 6.40.

Tengeri, piacra hozatott 4000 kgr. 6-tengeri I. rendű —, II r. —, III r. —, új tengeri 5.00—4.50.

Köles I. r. 5.00.

Köleskása —, —, —.

Burgonya —, —, —.

Piaci druceikkak:

Kilonként: Árpakása 16—34 kr. aszaltzilva 32 kr., asztali dara 18—22 kr. burgonya 3 kr., borsó szepességi 16 kr., szatmári 16 kr., bab fehér 10 kr., sárga 10 kr. disznó-zsir 60—64, ezukor 46—48, irós-vaj — kr., köleskása 15 kr., lenese szatmári 26, szepességi 30 kr., liszt Nr. O. 21¹/₂, Nr. 1—20 kr., Nr. 2. 20 kr., Nr. 3. 19¹/₂ kr., Nr. 4. 19 kr., Nr. 5. 17 kr., Nr. 6. 18 kr., Nr. 7. 17 kr. olvasztott vaj — kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—36 kr., szappan 22 kr., szalonna sós 68 kr., sótlan 60 kr., kávé —, frt — kr.

100 kilonként: Bab fehér 8—12 babsárga 8—12 burgonya 2.00, só darabos 10.80, só darált 11.00, d. zsír 62—63 frt, széna I. rendű 1.80, II. r. 1.60, III. r. 1.—, szalma I. r. 60 frt, II. r. 40, szalonna sós 50—52 frt, szalonna sótlan — frt, háj 58—60 frt, juh turó —, szappan — frt, aszalt zilva — frt, borsó — frt, lenese — frt, rizs — frt, pirszen 2.00, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén —, árpakása —.

Allatvásár.

Ló felhajtatót 560 db., elkelt 400 db. Marha felhajtatót 1100 db., elkelt 965 db. Sertés felhajtatót — db., elkelt — db. Sovány 6—12 hónapos — frt. egy éves—másfél éves 40—55 frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt. 3—4 hónapos malacz páronként — frt. Kövér kilója — kr. Rendes élet 45 kiló levonás és 4%^o. Új szalonna — frt., Juh és birka felhajtatót 87.000 db. elkelt 29.200 db.

Egy pár jármos ökör 250—300 frt tehén 80—120 frt, hizott tehén bornyával 100—160 frt, fejős tehén bornya nélkül 120—140 frt, meddő tehén 75—120 frt, I. r. jármos ökör 300—370 frt, II. r. jármos ökör 250—300 frt, III. r. jármos ökör 180—200 frt, tinó 100—140 frt üsző 40—70 frt, rugott üsző bornyó 30—60 frt, ökörbornyó 30—60 frt. Egy pár anya birka bárányostul 8.13, egy pár magyar juh —, egy pár ürü birka 8.16, egy db. bika 100—150, egy db. igás jó ló 140—260.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40 kr. aszalt-zilva 12 kr., petroleum 16—20 kr. borsó 14—16 kr., lenese 14—16 kr., bab 7—8 kr., köleskása 10 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 50 kr., ellátás nélkül .80 kr. nő ellátással — kr., ellátás nélkül 50 kr. gyermek ellátással 20 kr., ellátás nélkül 35 kr.

Husárak: Marhahus 36, 40 44, 48, 52—54 kr. Bornyuhus 56, 60 kr. Sertés 48, 52, 60 kr. Juhus 32—36 kr.

Tüsifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.00 kr., fafelvágás 2.50 frt, beszállítása 1.50 kr.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. február hó 24-én.

Államadósság:

Magyar aranyjradék 4%.	—	121.70	122.20
" vasuti beruházásiköt. 4%.	—	121.75	122.75
" koronajradék 4%.	—	99.25	99.75
" regále vált. köt. 4%.	—	101.25	102.—
Oszták aranyjradék 4%.	—	122.25	122.75
Egységes államkötvény 4%.	—	102.25	102.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	140.50	141.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	381.75	382.25
Oszták hitelbank részvény	—	364.70	364.90
Magyaripar-éskeresk. bank. r.	104.—	105.50	

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	122.75	123.75
" " 3%-os	103.—	104.—

Oszták földhitel sorsjegy 3% ^o -os	119.—	120.—
Magyar vörös keresztorsjegy	10.25	10.75
Oszták " " "	20.25	20.75
Olasz " " "	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy	6.70	7.20
Jó-sziv " " "	3.80	4.30

Pénznomok:

Cs. és kir. arany	—	5.67	5.75
20 márkás arany	—	11.75	11.79
20 frankos arany	—	9.52	9.55
1 Sovereigns	—	12.01	12.05

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. febr. 24-én.

Buzát ma gyöngén kínáltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt csöndes irányzat mellett néhány 1000 mm. változatlan áron. Egyébb gabonaneműekben gyöngé volt a forgalom változatlan áron. Zab 5 krral szilárdabb lett.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat csöndes volt s az árak tartottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.	
Buza szeptemberre	9.28—9.29
" márcz.—ápr.	12.05—12.06
Rozs márcz.—ápr.-ra	8.70—8.71
Tengeri máj.—jun.-ra	5.42—5.43
Zab márcz.—ápr.-ra	6.50—6.52

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 146. Rendkívüli bérlél sz.

Ma pénteken, február hó 25-én:

A G É S Á K

vagy:

Egy japán teaház története.

Énekes játék 3 felvonásban. Irta: Owen Hall. Fordították: Fáy J. Béla és Makay Emil. Zenéjét szerzette: Sidney Jones.

Személyek:

Reginald Fairfax	Angol tengerész tisztek a „Tekenős béka” nevű hajón.	Békési Gy.
Bronville		Tanai F.
Cunningham		Vidor D.
Grimston		Bartha J.
Stanley		Rubos A.
Wun-Csi, a „Tizezer gyönyörűséghez” címzett teaház tulajdonosa		Sziklay M.
Imári Márkai, rendőrfőnök és tartományi kormányzó		Fenyéri M.
Mimóza, gősa (énekes és táncos japán leány)		L. Komáromy
Aranyvirág		Makrayné.
Bimbó	gésák	Cserényi A.
Aranyhárfa		Bartháné.
Ipolyácska		Z. Csepreghi.
Juliette, francia leány		Szabó Irma.
Lady Constance Wynne, utazó angol hölgy		Kiss Irén.
Mary Worthington		Fái Flóra.
Edith Grant	barátnői	Cserényi M.
Molly Seanore		Serfőzy Zs.
Katana, japán tüzerüst		Karacs Imre.
Tekmüi, rendőr		Szentés J.
Nami, japán leány		Csügyény V.
Egy kuli		Nagy József.
Előő		Serfőzy Gy.
Második	vevők	Makray D.
Harmadik		Boár József.

Teáslányok: katonák, árverezők, nép. Történet: mostanság, Japánban.

A darabban előforduló magán és csoportos táncokat betanították Vidor Dezső és Makray Dénes. Az új díszleteket Erőss József és Helvig A. festette. Az új jelmezek részben Antal Vincze, részben a színház szabóműhelyében id. Püspöky Imre és Zombori Imre felügyelete alatt készültek.

Holnap, szombaton, 1898. február 26-án:

L. Komáromy Mariska vendéglátóként.

A gésák.

Énekes játék 3 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos: Esokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság. Felelős szerkesztő: Konez Ákos. Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Gyógyszertár a „Szent-Háromság”
KASSÁN.

Ugyancsak hosszabb tapasztalat után és számos esetben kipróbált és kitűnő gyors és biztos hatása szer az Adamek-féle kassai

„Kárpáti kőszvény folyadék” melynek használata után mindig biztos a jó siker.
1 üveg 1 korona.

Továbbá férfiak részére — kifolyásnál — mint feltétlenül megbízható szer az Adamek-féle

„Gresolin” fecskendő viz,

melynek használata utasítással együtt 1 kor. az ára. Minden saját készítményül szerezem a gyógyítás védjegyével és sajátkezű aláírásommal van ellátva.

Eredeti minőségben és eredeti árban kapható egyedül a „Fehér Mattyu” gyógyszer-tárban Debreczen, főtér (Piac-utca) 2144. Tamassy ház.

Ugyanítt kaphatók még jutányos árban a hozzávaló fecskendők, kötszerek és szuszpenziók stb. 134-6-1

Hirdetés.

A Nagyerdő határ-árkán levágott és 1/4 öles hosszú csomókba összerakott 90 csomó akácza f. évi február hó 28, márczius hó 1. és 2. napjain, — és folytatólag Savós-kuton 373, 1 m. öles csomókba összerakott galyfa, továbbá 216 csomó 1/4 öles hosszú akác márczius hó 3. 4. és 5-én azonnali készpénzfizetés mellett árverésen el fog adatni.

Gyülekezés Nagyerdőn az 1-ső számú erdőőri laknál, — Savós-kuton az erdőszlaknál.

Debreczen, 1898. évi február hó 24.

Török
erdőmester.

Gazdák és kereskedők
figyelmébe.

Értesítjük a tisztelt gazda és kereskedő közönséget, hogy a legkitűnőbb szerkezetű luczerna- és lóhere-magtisztító-gépünkkel

luczerna- és lóhere-magvaknak tisztítását és aranka-mentesítését

jutányos árban elvállaljuk.

Deutsch Albert és fia,

fűszer- és mag-kereskedők.
Debreczen, Hatvan-utca 1096.

Hirdetés.

A Kösüszögben levő 120 cat. hold szántó és 2 cat. hold kaszálló föld tanyabirtokom, a rajta levő őszi buzavetéssel együtt hasznobérbe kiadó.

Osvárh Ferencz
ügyvéd.

Kiadó lakosztály.

Nagy-Mester-utca 1329. sz. a.

egy utcai lakosztály,

mely 4 szoba, konyha, kamra, világos és sötét pineze s fás-szinböl-áll, együtt kiadó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Meghívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLYSZÖVETKEZET
DEBRECZENBEN

I. évi rendes közgyűlését

1898. évi február hó 27-én, délelőtt 10 órakor Hajdúvármegye székházában tartja meg, melyre a szövetséget tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő 3 tag választása.
2. Az igazgatóság jelentése az 1897-ik év üzleteredményéről.
3. Az 1897-ik évi mérleg és zárszámadások előterjesztése.
4. A felügyelő-bizottság jelentése, igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény iránti határozat.
5. 1 igazgatósági tag választása.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak választása 3 évre.
7. Esetleges indítványok (melyek a közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatóságnak írásban bemutatandók).

Debreczen, 1898. évi február hó 4-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 23. §. A közgyűlésen egytől öt üzletrészszel bíró tag 1 szavazattal, hattól tíz üzletrészszel bíró tag 2 szavazattal, tíz üzletrésznél többel bíró tag minden további tíz üzletrész után ismét egy-egy szavazati joggal bír, ugy azonban, hogy saját betétei után tíz szavazatnál többet egy tag sem érvényesíthet. — A szavazati érvényességéhez a betéti könyv felmutatása szükséges.

Minden tag csak egy megbízást vállalhat magára, mely megbízást a közgyűlés előtt az elnöknek tartozik átadni.

A megbízás csak tíz (10) szavazatra jogosíthat.

Jegyzet. *Az évi mérleg és számadások kinyomatva a közgyűlés előtt 8 nappal az ülés helyiségében — Nagyvárad-utca Dr. Fráter Imre ur házában — minden egyetli tag által a hivatalos órák alatt átvehető.

A CIVIS NAPTÁR

az 1898. évi naptár-kiadványok legérdekesebbike; van benne tanulságos és szórakoztató olvasmány bőven és mindezt számos kép tarkítja.

Különösen kiemelendő: Az 1848/49. szabadságharc története Bartha Mórtól, valamint Szaboleska Mihály, Könyves Tóth Kálmán, Várad Antal stb. irodalmi előkelőségek dolgozatai; A mult év története, számos illusztrált adoma és a bővített Czimtár.

Ezen sokoldalú és közhasznú naptár ára 36 kr.

Kapható a Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaságnál, — továbbá minden könyvkereskedésben és dohánytőzsdében.

Minden
család
hivatal
üzlet és
magános
vegyen
Civis
Naptárt